

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 105

van **LIONEL BAJART**

datum: 21 oktober 2016

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Vlaamse overheid - Beheer en bescherming van persoonsgegevens

Eind september rapporteerde de Nederlandse krant De Telegraaf dat jaarlijks tientallen werknemers die toegang hebben tot databanken met (gevoelige) persoonsgegevens betraapt worden op misbruik van die vertrouwenspositie. De informatie die op die manier verkregen wordt, zou verstrekt worden aan bekenden of zelfs verhandeld. Het afgelopen jaar werden bij de Nederlandse overheid 34 werknemers betraapt op het oneigenlijk gebruik van vertrouwelijke gegevens of de verkoop ervan.

Ook bij de Vlaamse overheid beschikken verscheidene overheidsdiensten over de persoonsgegevens van hun burgers. De Privacywet definieert persoonsgegevens als alle gegevens die betrekking hebben op een persoon die rechtstreeks of onrechtstreeks geïdentificeerd wordt of kan worden.

Op 24 mei 2016 trad de nieuwe Europese privacyverordening, de Algemene Verordening Gegevensbescherming, in werking. Deze wetgeving frist het bestaande regelgevende kader op maar bevat bovendien naast verstrengingen ook een aantal nieuwe verplichtingen. Hoewel de nieuwe privacyregels pas in mei 2018 definitief van toepassing zullen zijn, raadt de Privacycommissie (de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer) bedrijven en organisaties die persoonsgegevens verwerken aan om zich daarop nu al voor te bereiden. Aangezien de regels van de verordening ook van toepassing zijn op overheidsinstanties, geldt deze raad evenzeer voor de Vlaamse overheid.

1. Kan de minister aangeven of zijn/haar administratie persoonsgegevens verwerkt (telkens inclusief IVA's en EVA's en andere Vlaamse Openbare Instellingen)? Kan daarbij aangegeven worden om welke specifieke administratie het gaat? Wat is de wettelijke basis voor deze verwerking?
2. Kan de minister aangeven of er bij zijn/haar administratie gebruik wordt gemaakt van externen voor de verwerking van persoonsgegevens? Kan daarbij aangegeven worden om welke specifieke administratie het gaat en, indien mogelijk, welke externe organisatie/persoon aangewezen werd als verwerker? Gebruikt de administratie een service agreement met deze organisatie/persoon en welke (privacy)waarborgen worden daarin opgenomen?
3. Op welke manier wordt ervoor gezorgd dat er geen ongeoorloofde inzage of gebruik van die persoonsgegevens kan zijn? Wat is het algemene beleid van de Vlaamse overheid ter zake? Is er een logging van het gebruik van de gegevens? Indien dit

verschilt per departement/IVA/EVA/andere Vlaamse Openbare Instelling, kan dan ook telkens aangegeven worden wat het beleid is om dit te voorkomen? Heeft de dienstenintegrator op Vlaams niveau ter zake een beleid uitgewerkt?

4. Werden al medewerkers van de Vlaamse overheid betraapt op ongeoorloofde inzage of gebruik van persoonsgegevens sinds 2012? Zo ja, kan aangegeven worden om hoeveel gevallen het gaat, zowel wat het aantal inbreuken als het aantal medewerkers betreft, bij welke overheidsdienst dit gebeurde en welke maatregelen werden genomen om verder misbruik te voorkomen?
5. Welke voorbereidingen treft de Vlaamse overheid (en/of een specifieke administratie, inclusief IVA's en EVA's en andere Vlaamse Openbare Instellingen) om zich voor te bereiden op de nieuwe Europese privacyverordening?
 - a) Is reeds een inventaris gemaakt van de wetgeving op Vlaams niveau die gevisieerd wordt door de privacyverordening?
 - b) Worden hiervoor externe partners aangezocht?
 - c) Is er ter zake overleg met de federale staatssecretaris bevoegd voor privacy? Welke administratie heeft hierin de leiding en welke andere administraties nemen deel aan dit overleg? Is er ook overleg met de Vlaamse Toezichtscommissie en welke rol speelt zij ter zake?
 - d) Wat is het tijdsplan van deze voorbereidingen?
 - e) Welke maatregelen dienen genomen te worden om zich aan te passen aan de nieuwe privacyregels? Indien van toepassing, welke daarvan zijn al genomen en welke dienen nog uitgevoerd te worden (opgesplitst per administratie, inclusief EVA's en IVA's)?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (56), Hilde Crevits (78), Bart Tommelein (47), Liesbeth Homans (105), Ben Weyts (191), Jo Vandeurzen (109), Philippe Muyters (94), Joke Schauvliege (81), Sven Gatz (55).

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 105 van 21 oktober 2016

van **LIONEL BAJART**

1. Elke administratie verwerkt gegevens en een groot deel daarvan zijn persoonsgegevens¹. Entiteiten verwerken die persoonsgegevens in het kader van hun wettelijke opdrachten die nader zijn bepaald in o.a. de respectieve oprichtingsdecreten of oprichtingsbesluiten. De wettelijke basis verschilt dus van geval tot geval. Daar waar er sprake is van mededeling (opvragen/doorgeven) van persoonsgegevens tussen overheidsdiensten gebeurt dit onder een systeem van machtigingen die door één of meerdere van de sectorale comités van de federale Privacycommissie (CBPL) worden verleend en/of door de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) (afhankelijk van de bron van de gegevens). Alle machtigingen zijn te vinden op de website van de CBPL en de VTC (zie: <http://vtc.corve.be/machtigingen.php> en <https://www.privacycommission.be/nl/beslissingen>). In die machtigingen wordt telkens vermeld op basis van welke regelgeving de betreffende entiteit welke persoonsgegevens voor welke doeleinden mag verwerken.
2. De Vlaamse overheid maakt gebruik van dienstverleners in verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering. Ze blijft volgens de privacywet echter 'verantwoordelijke voor de verwerking' en moet er dus op toezien dat ook dienstverleners zorgvuldig omgaan met de gegevens. Zo wordt, bijvoorbeeld, in het basiscontract 'exploitatiegebonden ICT-diensten' (gemeenschappelijke ICT-dienstverlener HB-plus) specifiek verwezen naar de contractuele verplichtingen t.a.v. de vertrouwelijkheid van informatie en de privacywet, en ondertekent ieder personeelslid van de ICT-dienstverlener vooraleer hij/zij mogelijk in aanraking komt met persoonsgegevens, een vertrouwelijkheidsverklaring (opgemaakt door de Vlaamse overheid).
3. Iedere entiteit die door een sectoraal comité van de CBPL of door de VTC gemachtigd wordt voor toegang tot bepaalde gegevensbronnen met persoonsgegevens, moet over een veiligheidsplan beschikken en een informatieveiligheidsconsulent aanwijzen, die er op toeziet dat er geen ongeoorloofde inzage in of gebruik van persoonsgegevens is. De rol van de veiligheidsconsulent is nader geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Ook ondertekent ieder personeelslid die toegang heeft tot o.a. het Rijksregister en Rijksregistergegevens verwerkt een verklaring op eer waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijk karakter van de informatiegegevens te bewaren. Deze verklaring is een vereiste die in iedere machtiging van het sectoraal comité van het Rijksregister is opgenomen ingevolge artikel 12, §2, 2°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. De meeste entiteiten verruimen die verklaring tot alle persoonsgegevens (en dus niet beperkt tot Rijksregistergegevens).

¹ Website [Vlaamse Toezichtcommissie](http://www.vlaamse-toezichtcommissie.be): "een persoonsgegeven is iedere informatie over een geïdentificeerd of identificeerbaar natuurlijk persoon (de "betrokkene" genoemd in de privacywet). Een persoon kan geïdentificeerd worden via de naam, een foto, een telefoonnummer, zelfs een telefoonnummer op het werk, een code, een bankrekeningnummer, een e-mailadres, een vingerafdruk, ... of het combineren van deze of andere gegevens. Deze gegevens zijn op zich ook al persoonsgegevens."

Alle persoonsgegevens die door de Vlaamse dienstenintegrator (VDI) worden verwerkt, zijn het voorwerp van logging. Dat is immers een decretale taak van de VDI ingevolge artikel 4, 5°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator: aan de hand van een taakverdeling tussen alle betrokken partijen worden duidelijke afspraken gemaakt over o.a. wie, welke loggings bijhoudt en hoe ervoor wordt gezorgd dat bij onderzoek steeds geantwoord kan worden op de vraag: wie heeft wanneer welke gegevens over welk persoon opgevraagd bij welke bron voor welk doeleinde? De VDI beschikt over twee richtlijnen die aan de betreffende entiteiten worden bezorgd bij aansluiting: een richtlijn met betrekking tot de uitwerking van de logging en een richtlijn met betrekking tot verantwoordelijkheden van de verschillende partijen in de verwerking van persoonsgegevens.

Entiteiten kunnen waar nodig aanvullend bijkomende preventieve maatregelen nemen, zoals het opleggen van specifieke gedragsregels, codering van zeer gevoelige gegevens, sensibiliseringstraining, enz.

4. Zie bijlage.

5. Het departement Kanselarij en Bestuur organiseerde op 30 juni een intern overleg met o.a. de kabinetten van de minister-president en van de Vlaamse minister bevoegd voor bestuurszaken, het agentschap Informatie Vlaanderen, het Facilitair Bedrijf en de Vlaamse Toezichtcommissie. De secretaris-generaal van het departement Kanselarij en Bestuur bracht in zijn functie van voorzitter van het Voorzitterscollege vervolgens op 12 juli zijn collega's op de hoogte van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) met de vraag tot screening van de eigen regelgeving in functie van een mogelijke impact.

Mijn administratie, namelijk Het Facilitair Bedrijf en het agentschap Informatie Vlaanderen, organiseerden op 7 november een studiedag over de Algemene Verordening Gegevensbescherming waaraan 230 deelnemers van Vlaamse overheidsinstanties deelnamen. Drie materie-experten hebben op het juridische en het meer operationele vlak toegelicht wat de Vlaamse overheid moet ondernemen om in regel te zijn met de verordening. Dit is het startschot voor de verdere omzettingsactiviteit binnen de Vlaamse overheid. Momenteel wordt de verdere aanpak uitgewerkt opdat alle Vlaamse regelgeving op een uniforme wijze tegen 25 mei 2018 aan de AVG is aangepast.

- a) Het is de bedoeling dat elke entiteit dit opneemt, geholpen door o.a. de uitleg die op de studiedag van 7 november werd verschaft.
- b) Uiteraard kan iedere entiteit zelf beslissen om al dan niet beroep te doen op externe partners. Het agentschap Informatie Vlaanderen bekijkt momenteel hoe externe expertise kan worden ingewonnen ter versterking van de voorbereiding van de uitvoering van de verordening, opdat de omzetting op een gecoördineerde en uniforme manier gebeurt.
- c) Op 19 september vond een overleg met de federale overheid plaats. Aan dat overleg namen medewerkers deel van de federale overheidsdienst (FOD) Justitie, het agentschap Informatie Vlaanderen, de Vlaamse Toezichtcommissie, het kabinet van de minister-president, het Facilitair Bedrijf en de departementen Kanselarij en Bestuur en Mobiliteit en Openbare Werken.
- d) Er wordt momenteel een timing uitgewerkt opdat de Vlaamse regelgeving (o.a. decreten en besluiten) tegen 25 mei 2018 aangepast is aan de nieuwe verordening. Deze timing zal samen met een voorstel van aanpak aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

- e) De Vlaamse overheid was al onderhevig aan de huidige Belgische privacywet en doet op het vlak van informatiebeveiliging al heel wat inspanningen. Dat neemt niet weg dat er nieuwe of aangepaste maatregelen zullen moeten worden genomen. Dat wordt allemaal in kaart gebracht, volgend op de informatie die op de studiedag van 7 november werd verstrekt.

BIJLAGE

Overzicht